

บันทึกการสัมภาษณ์เรื่องราวชีวิตของ ‘พี่เล็ก’ ปาลจิรา ชมชื่น

โดย ‘ส้ม’ สุตาภรณ์ เตจา

26 เมษายน 2566

(การสัมภาษณ์ใช้ภาษาเหนือในการสื่อสาร และถอดความเป็นภาษาไทยกลางเพื่อความเข้าใจของผู้อ่าน)

Q1 ชีวิตวัยเด็กเป็นยังไงบ้าง อยู่ที่เชียงรายได้กี่ปี กับครอบครัวเป็นยังไงบ้างตอนนั้น

ตอนที่เล็กยังเด็ก ๆ บ้านพี่เล็กจันจน พี่เล็กเป็นลูกคนที่ 5 แต่พี่น้องมีกัน 10 คน พ่อกับแม่พี่เล็กเนี่ย พ่อพี่มีลูกติดมา 3 คน แม่พี่มีลูกติดมา 2 คน เป็น 5 คน พ่อกับแม่พี่เล็กมาแต่งงานกัน มามีพี่เล็ก อีก 5 คน เป็น 10 คน พี่เล็กเป็นคนพี่ 10 แต่ว่าเป็นคนพี่ 5 ที่สุดท้อง ลูกพ่อแม่ทั้งหมด 10 คน ก้อชีวิตบ้านนอกอะเนาะ อดมือกินมือ พ่อแม่ทำไรไถนารับจ้าง ก็เรียนหนังสือก็เรียนบ้านนอก เรียนประถมเรียนในหมู่บ้านเนาะบ้านนอก พอจบจากบ้านนอกก็ไปเรียนมัธยม ไปเรียนมัธยมก็พี่เล็กได้เรียนกับพี่ชายกัน 2 คน พี่ชายคนที่ 4 พี่เล็กคนที่ 5 พี่สาวกับพี่ชายอีก 2 คนไม่ได้เรียนแล้ว จบ ป.6 ก็ไม่ได้เรียนแล้ว เพราะต้องเข้ามาทำงานกรุงเทพฯ มาหาเงินส่งพี่เล็กกับพี่ชายเรียน พอจบ ม.3 ปู่ พวกเรากำลังทำบ้าน พ่อแม่พี่เล็กกำลังทำบ้าน พี่ชาย 2 คน พี่สาว 1 คนก็รวมตัวกันทำบ้าน เพราะเราอยู่กระต๊อบสมัยก่อนเนาะ ก็ทำบ้าน

ที่นี้เนาะพอพี่เล็กเรียนจบ ม.3 พี่เล็กสอบได้อาชีวะเชียงรายได้ พี่ชายสอบไม่ได้ ที่นี้ก็เลือกเอา 2 คน บ้านก็ต้องทำ ก็คือพี่เล็กได้เรียน ได้เรียนอาชีวะไปเทอมหนึ่ง พี่ชายไม่ได้เรียน พี่ชายจบ ป.6 เสร็จแล้ว พี่ชายก็ขึ้นมากรุงเทพฯ มีพี่เล็กได้เรียนคนเดียว ก็เรียนได้แค่เทอมเดียวอาชีวะ พ่อแม่พี่เล็กก็ไม่มีตังค์ส่ง พี่เล็กก็ไปทำงานห้าง แล้วพี่เล็กก็ไปเรียน กศน. ก็ทำงานห้าง เลิกห้าง เราก็เป็นคนรักสวยรักงาม ก็ไปส่งดูร้านเสริมสวย ตอนนั้นก็จะรู้จักกับร้านเสริมสวย สมัยก่อนสระใคร 40 บาท เจ้าของร้านหนะ พี่เล็กยังจำได้ชื่อ คุณนายศรีกับคุณนายอร คำเป็นพี่น้องกัน คุณนายศรีจะมีผิวเป็นทหาร คุณนายอรจะมีผิวเป็นตำรวจ

พี่เล็กก็ไปสระใครร้านเค้า เราก็ไปตีสนิทเค้าเนาะ อู๊ย สมัยก่อนลูกค้าร้านเค้าเยอะ เราก็ไปสระใคร 40 บาท สมัยก่อนหนะเด็กสระผมก็สระผม ใครผมก็ค้อจะมีคนถือใครเป่าผมอีกคน สมัยก่อนจะสระผมหรือสระผมหรือสระผม เราก็แกล้งไปทำผมร้านเค้า ไปตีสนิทเค้า อยากเป็นหนะแหละ อืมก็เลย เออเนี่ยหนูเลิกงาน 6 โมง น้องมาช่วยที่ร้านได้ไหม ก็บอกเค้า เค้าก็บอกว่าไม่มีค่าจ้างนะ มาสระผมฟรีก็ได้ ก็เลยไปช่วยเค้า เลิกงาน 6 โมง พี่เล็กก็ไปช่วยเค้า ไปช่วยเค้าสระผม เค้าก็สอนเราสระผม ไปเป็นเด็กสระผมแล้วถือใคร ถือใครลากตามเค้า เออเราก็ถามเค้าว่าเรียนมาแพงไหม เค้าก็ว่าเรียนมาแพง หมดเป็นแสน ๆ หูย เราก็ว่าหมดเป็นแสน ๆ เอาที่ไหนมาเรียน เค้าก็ว่า อู๊ย มันมีนะน้องเล็ก เหมือนกับแบบศูนย์การศึกษาที่ว่าเค้าเรียนระยะสั้น เรียนวันหยุด อย่างงี้เนะ น้องเล็กลองไปดูสิ ค่าเรียนค่าลงทะเบียนไม่กี่บาท พี่เล็กก็ไปที่เหมือนกับศูนย์ฝึกอาชีพ เราก็ไปลงคอร์สก็ไปเรียน ไปเรียนตอนสมัยนั้นค่าลงทะเบียนเรียน มันจะเรียนทุก ๆ วันพุธ สมัยก่อนนะวันพุธเค้าจะไม่ทำผมกัน พี่เล็กก็จะขอเลือกวันหยุดเป็นวันพุธ พี่เล็กก็ไปเรียนศูนย์การศึกษา ไปเรียนทำผม ตอนแรกเค้าก็จะสอนสระผมสระผมสระผมสระผม เค้าก็ไปเรียน พอเป็นก็ไปช่วยร้านคุณนายศรี

ที่นี้พี่เล็กช่วยเค้าได้สักพักเนี่ย พี่เล็กก็ย้ายงาน เนี่ยพอเราเรียนจบ ม.6 กศน. พี่เล็กได้วุฒิละ พี่เล็กก็เข้ากรุงเทพฯ มา เป็นมาทำงานห้าง ตอนนั้นพี่เล็กก็ไปอยู่เชียงใหม่ก่อน ไปเป็น PC ขายเครื่องสำอางค์ เครื่องเซ็นทรัลหนะ เมดิคอล (Medical) สมัยก่อนหนะ พอเมดิคอลยุบไปอยู่เซ็นทรัลลาดสวนแก้ว พอเมดิคอลยุบก็ได้ไปอยู่ชานแนล (Chanel) พี่เล็กก็มาได้มาอยู่เซ็นทรัลชิดลม เค้าก็เปลี่ยนให้มาอยู่ชานแนลเนาะ ก็อะ ใจเรายังรักเสริมสวยอยู่ แต่ไม่มีโอกาสละ เราทำงาน พี่เล็กอยู่ชานแนลได้หลายปีเหมือนกัน

ที่นี้ก็ไปตามห้าง ผู้จัดการอีกยี่ห้อหนึ่งเค้าเห็น ยี่ห้อเทลมี (Tellme) เอลเฟ้ (Elfé) เค้าเห็นเค้าก็ไปติดต่อเรา น้องมาอยู่ เครื่องสำอางค์เอลเฟ้ใหม่ หน้าตาแบบนี้เดียวพี่ป็น เค้าก็ให้นามบัตรเรา พอเราทำไอ้เนี้ยมันเหมือนกับแบบ เอ๊ะ เครื่องเซ็นทรัลมันก็ดั่ง แต่ว่าเรามันเลียไม่เป็น เค้าก็จะดัน ๆ แต่ว่าคนของเค้าไปอยู่ที่แบบจุดขายดี ๆ พอให้เราเนี่ยไปอยู่แบบ เหมือนกับไปเบิกทางดูที่ไหน จุดไหนที่เราทำแล้วตัวเลขขึ้น เค้าก็เอาคนของเค้ามาเสียบ แล้วก็เอาเราไปอยู่อีกที่หนึ่ง พี่เล็กก็เลยออก ออก พี่เล็กก็เลยมีนามบัตรเอลเฟ้อยู่ พี่เล็กก็เลยไปเลยสี่แยกสี่พระยา ไปสมัคร เค้าก็รับ รับเสร็จแล้วก็พี่เล็กก็รับเงินเดือนจากเครื่องเซ็นทรัลเสร็จแล้วพี่เล็กก็ออก ออกไปอยู่เอลเฟ้ พี่เล็กก็ได้เป็น เอ เดียวนี้เค้าเรียกพริตตี้เนาะ สมัยก่อนเค้าเรียกนางแบบ ได้อยู่หน่วยโปรโมชัน ก็อยู่ไป อ๊วย สมัยก่อนเงินเดือนแค่หกพันเอง แต่พี่เล็กได้ค่าตำแหน่ง ได้ค่าคอมฯ ได้ค่านู่นค่านี่ ก็เดือนนึงสมัยก่อนเกือบสองหมื่น สองหมื่นปลายก็ถือว่าเยอะ ก็นะ ต้นปีอยู่กรุงเทพฯ ปลายปี ออกต่างจังหวัด

แล้วก็จะแอบดูหาโรงเรียน อยากเรียนเสริมสวย แต่ก็ไม่เคยมีโอกาสนะ จนพี่เล็กไปดันดันไปเจอเพื่อน้องเบสท์ เป็นนางแบบ เนี่ย ไปเจอเพื่อน้องเบสท์ เพื่อน้องเบสท์ก็เลยให้ไปประจำที่เชียงราย แกก็ไปหาที่เชียงราย ที่นี้ไม่ให้ทำงานละ เอ้อ ให้ออก ออกเสร็จแล้วก็แต่งงานกับเพื่อน้องเบสท์ อายุ 25 ก็พากันไปอยู่นาน ไปเที่ยวเนี่ยแหละ ตระเวนไปเที่ยว ตอนแรกเพื่อน้องเบสท์มีร้านเสื้อผ้าอยู่ประตูน้ำ แล้วก็บังเอิญมาเจอเรา แกก็อยากเที่ยวภาคเหนือนู่นนี่นั่น ก็พากันไป ไปเที่ยวจังหวัด น่าน ก็ชอบกัน แกก็ให้พี่เล็กออก ออกจากบริษัท พี่เล็กแต่งงานเสร็จแล้วก็พากันไปค้าขายอยู่นาน ไปอยู่นานก็ไปเปิด ธุรกิจร้านอาหาร ไปขายของในห้าง พอที่นี้ท้องน้องเบสท์ละ ท้องน้องเบสท์ตอนอายุ 27 ที่นี้ธุรกิจเริ่มไม่ดีแล้ว เพื่อน้องเบสท์ได้ 3 ขวบ ก็มีปัญหาก็กเลยเลิกกับแฟน หอบลูกเข้ากรุงเทพฯ

ระหกระเหินมาอยู่พระประแดง พี่เล็กมาอยู่สำโรง ก็มาเช่าห้องเล็ก ๆ อยู่ ใต้ถุนคอนโดอะ ไปเช่าอยู่พี่เล็กก็เปิด ร้านอาหาร เปิดร้านอาหารตั้งแต่ 7 โมงเช้าถึง 2 ทุ่ม พอพี่เล็กมีตังค์ พี่เล็กก็ไปหาดูโรงเรียนสอนเสริมสวยว่าโรงเรียนไหนมันน่าเรียน มันก็จะมีนิรันดร์รัตน์ ธรรมรัตน์ สมัยนั้นมันแพ้งแพ้ง มีเล็กพริกขี้หนู มีเสริมสวยคุณโจเนอะ 3 โรงเรียนที่สำโรงนะ เอ เราก็ก้าวไปถามเนอะ ค่าเรียนคอร์สโรงเรียนไหนมันเท่าไรเท่าไร โห นิรันดร์รัตน์แพง ตอนนั้นเค้ามีแผนกตัดผมห้องเสื้อเนอะ โห แพงไม่ไหว เป็นแสน เอาตังค์ที่ไหนมาเรียน ไปถามคุณโจ ก็โอะ ก็ไม่เท่าไร ไปได้เล็กพริกขี้หนู เพราะว่ามันผ่อนค่าเรียนได้ จ่ายเท่านี้ก่อน เรียนได้

ที่นี้พี่เล็กก็เปิดร้านอาหารด้วย เรียนเสริมสวยก็เริ่มเรียน 9 โมงจนถึง 4 โมงเย็น พี่เล็กก็ไปผ่อนค่าเรียนได้เนอะ จ่าย 15,000 ก่อนได้อุปกรณ์นู่นนี่นั่น พี่เล็กก็ไปเรียน 7 โมงเช้าพี่เล็กจะไปตลาดสำโรง ซื้อของไว้ก่อน แล้วก็ 9 โมงพี่เล็กก็นั่ง

สองแถวไปเรียน เลิก 4 โมงก็มาเปิดร้านอาหาร ชีวิตเป็นอย่างนี้ประมาณ จนเรียนคอร์สมัน 6 เดือนไป เรียนตั้งแต่ชั้น พื้นฐาน ถึงอันเนี่ยเรียน 6 เดือน พอจบคอร์สขอยทุกอย่างแล้ว พี่เล็กพริกชี้หนูเค้ามี่ให้นักเรียนมีรายได้ คือสระใคร โรงเรียน 10 บาท นักเรียน 10 บาท พี่เล็กก็อยู่ที่โรงเรียนหนะประมาณ 2 ปี ก็ได้ค่าเรียนอยู่ได้ค่า วันนั้นก็ยังสระผม ใคร ผม ตัดผม ก็ทางโรงเรียนเค้าก็จะแบ่งให้นักเรียน ก็ยังพอมีเงิน

ที่นี้พอเรามั่นใจฝีมือเสร็จแล้วที่นี้เริ่มละ ออกไปเข้าอาร์ตแอนด์สยาม สมัยนั้นมันดังเนาะ รถไฟฟ้าก็มีเพิ่งมีใหม่ ๆ มันใจ ฝีมือตัวเองละ ไปคะ นั่งรถไฟไปสมัคร ไปสมัครเค้าก็ทดสอบนะ ทสอบอยู่ 2 วัน ผ่าน ผ่านแต่ไม่ได้เป็นช่างนะ ไปเป็น เด็กสระใคร ไปเป็นบัดดี้คู่กับช่างใหญ่ที่เค้าอยู่เป็นสิบ ๆ ปี ห้ามแตะกรรไกร ห้ามตัดผมลูกค้า ให้ฟังคำสั่งของช่างใหญ่ อย่างเดียว เราก็ก็นั่ง เค้าสั่งให้ สมมติว่าสระผมทำให้ไหม เค้าก็จะผสมออกมาให้เราลงแบบนี้ ๆ เราก็ก็นั่งเค้า ยัดให้ ลงแบบนี้ ๆ ล้างนะ หนีบนะ ช่างใหญ่จะเป็นคนคุม พอพี่เล็กอยู่มีความรู้สึกว้า เอ ถ้าอยู่แบบนี้ เราก็ก็นั่งไม่เป็น เราก็ก็นั่ง อะไรไม่ได้ใช้ไหม พี่เล็กก็เลยออก ออกจากอาร์ตแอนด์สยาม พี่เล็กก็มาอยู่แถวสำโรง ในตลาดสำโรง ในห้างอิมพีเรียลนู่น นี่นั่น จน 3 ปี มันใจตัวเองละ

ที่นี้เพื่อนเห็นเรา มาคอยดูเรา มันก็ชวนพี่เล็กว่าไปเป็นช่างใหญ่ให้มันได้ไหม มันให้ 40:60 ตอนแรกมาเปิดใกล้เซ็นทรัล บางนา ตอนนั้นมันจะมีที่ว่างอยู่เนาะ มาเปิดตรงนั้น 3 เดือน ไม่มีลูกค้า ยอดวันนึง มันใกล้ห้างเซ็นทรัลเนาะ วันนึงไม่ เท่าไร เอ เอาอย่างนี้ดีกว่า ก็พูดกับเจ้าของร้าน เราไปหาที่ใหม่กัน ก็เลยพากันขับรถมา ไอ้โครงการที่พี่เล็กอยู่ปัจจุบันเนี่ย กำลังสร้าง น้องธันเรลลองเข้าไปดูตรงนี้ดูไหม เอาไหมพี่ ก็เลยเข้าไปถาม ไปถามตอนนั้นมันค่าเช่าเดือนนึงสมัยก่อนมัน 9,000 แต่ว่าเค้ามี่แค่หลังคาให้ แต่เราต้องทำเองหมด ตอนนั้นก็มา เอ้า คือของมันมีแล้ว ที่นู่นมันไม่มี แต่ว่าแฟนน้องธัน เค้าพอมีศักยภาพเนาะ เค้าบอกเออจะย้ายก็ย้ายเนาะ ก็เลยพากันย้าย ย้ายมาอยู่ที่นี่ ก็มาอยู่ที่นี่มาทำร้านทำอะไร สมมุติ ร้านผิวน้ำกำแพงครั้งนี้ก็หารผิวน้ำ ผิวน้ำก็หารครั้งนี้ ก็มาเช่าที่นี้อยู่ เดือนแรกเปิดตัวเลข 30,000 โอ้ย ดีใจเว้ย ดีกว่าช่าง เซ็นทรัล อะที่นี้ก็ตัวเลขขึ้นเรื่อย ๆ เรื่อย ๆ เรื่อย ๆ

แล้ววันนึงเราก็ก็นึกว่ามันไม่ใช่ร้านเรา คือเพื่อนจะเป็นคนที่ว่าเค้าจะประหยัด จะประหยัดมาก และเราก็ก็นึกนะ ว่าถ้าเป็นร้านพี่เล็ก พี่เล็กจะไม่ปูเสื่อน้ำมัน พี่เล็กจะปูกระเบื้อง ก็ยืมนิดเนาะ ถ้ามันเป็นร้านฉัน ฉันจะทำแบบนั้นแบบนี้ ตอนนี้เป็นลูกจ้างอยู่ เราทำอะไรไม่ได้ เหมือนมันจะอีนี่ ที่นี้พ่อน้องธันเค้าป่วย พ่อเจ้าของร้านหนะป่วย มันก็บินกลับ เชียงของ พอมันกลับมา พ่อเค้าเสีย เค้าก็เลยบอกว่า เค้าจะไปดูแลแม่เค้า พี่เล็กอยากได้ร้านใหม่ ถ้าอยากได้เนี่ย เค้าจะ แข่งให้ พี่เล็กก็เอา ๆ เค้าแข่งให้พี่เล็กตอนนั้นแสนห้า พี่เล็กก็มีทองอยู่เนาะ มีที่คอ มีที่แขน พี่เล็กเข้าขายโรงจำนำหมด เลย จำนำก็เอามาให้เขา แล้วพี่เล็กก็บอกว่าพี่เล็กให้แสนนึงก่อน อีกห้าหมื่นพี่เล็กขอผ่อน พี่เล็กก็เลยเอาเงินนั้นมาปู กระเบื้อง มารีโนเวท มาทำใหม่ ตอนแรกพี่เล็กก็กันห้อง อยู่คนเดียวในร้านประหยัด ที่เนี่ย มันก็ดีขึ้นเรื่อย ๆ เรื่อย ๆ เรื่อย ๆ จากตัวเลขสามหมื่น ขึ้นแปดหมื่น เก้าหมื่น แสนนึง จนช่วงนั้นเศรษฐกิจดี ๆ อะ ยอดมันขึ้นมาพี่เล็กก็ต้องรับช่าง เพิ่ม จากพี่เล็กคนเดียวพี่เล็กก็รับสระใคร จากสระใคร ก็รับช่าง รับช่างมาเออไม่พอ คนในร้านก็ 4 คน ช่าง 3 เด็กสระใคร 1 พี่เล็กอีกคนนึง 5 หูย ตอนนั้นดีมาก เดือนนึงสองแสน สามแสน ก็เลยดี ๆ ขึ้นมาเรื่อย ๆ

แล้วก็เนี่ยจนถึงปัจจุบันเนี่ยมันมาช่วงโควิด ฮวบเลยตัวเลขร้าน แล้วก็โดนสั่งปิด จะเอาอะไรกิน ร้านโดนสั่งปิด ช่วงใครจะไปทางไหนก็ไป มีธุระทางไหนก็คิดว่าคือเราไม่มีเงินเดือนละ เพราะว่าต่างคนต่างก็ไม่มีรายได้ คือร้านปิดเนี่ย เออ ใครมีทางไปก็ไป อะก็เหลือไว้คนเดียว มันเป็นคนก็มาพุดชาแล้วมันก็ไปไหนไม่ได้ มันก็อยู่กับเรา ก็พวกนั้นเค้ามีทางไปเค้าก็ไป ทุกคนต้องดิ้นรน อะใช่ไหม พี่เล็กก็มานั่งคิดเอาอย่างนี้วะ ตอนนั้นพุดกับแฟนว่าเราต้องทำอะไรสักอย่างนึง ก็เลยแบ่งครึ่ง แบ่งครึ่งร้านอาหาร ตอนแรกพี่เล็กยังไม่แบ่งครึ่ง แต่พี่เล็กไปทำอยู่นั่น หน้าสยามอินเตอร์แอร์นั่น ไปเปิด เอาตอนแรกก็ดี เอาไปเอามาไม่ให้นั่งกิน ให้ซื้อกลับบ้าน แล้วทีนี้เราอะ ไหนจะต้องวิ่งไปวิ่งมาใช่ไหม ก็เลยมาพุดกับเจ้าของโครงการว่า ขอย้ายร้านนู่นมาได้ไหม แล้วก็ขอแบ่งครึ่งร้าน เค้าก็บอกเอาเลย ๆ อะไรที่อยู่รอด ก็เลยลงทุนแบ่งครึ่งร้าน ร้านเสริมสวยครึ่งนึง ร้านอาหารครึ่งนึง มันก็ทำให้เราอดมาจนถึงทุกวันนี้ แต่มันถามว่ามันดีเหมือนเมื่อก่อนไหม มันก็ไม่ดีหรอก คือตั้งแต่โควิดมา จากยอดเท่านี้เดี๋ยวนี้มันก็เหลือประมาณไม่ถึงแสนนะ เราก็ต้องทำอะไรเพื่ออันนี้ให้ขึ้นมา ก็นะ ประคับประคองไป

หุย ตอนนั้นพี่เล็ก เดือนนึงสองแสน สามแสน จะซื้อบ้านนะ จะซื้อบ้านหลังนี้นะ แะแบ่งครึ่งดูสเตมั้น ซื้อคนเดียวได้ โดยที่ไม่มีคนค้าอะไรเลย คือตอนแรกแบ่งครึ่งกรุงไทยมันว่าอาชีพนี้ไม่ผ่านหรอก อิม แบ่งครึ่งไทยนะ อะ เซลล์มันก็ว่าเดี่ยวหาให้ ก็เฟอญูมาเจอเซลล์ของกสิกร เป็นคนเหนือเหมือนกัน เป็นคนเชียงใหม่ พี่เดียวน้องจัดการให้ มันดูสเตมั้น แล้วซื้อจากไหนรู้ไหม สำนักงานใหญ่กสิกร สำนักงานใหญ่ลงมาดูแล เพราะน้องนี้เป็นคนเชียงใหม่ จัดการให้เรียบร้อย 15 วันบ้านพี่เล็กผ่าน อีกไม่พอ มันให้กูรีโนเวทบ้านนะ สองแสนห้า มันให้พี่เล็กอะกูเพิ่ม โดยที่ไม่มีเงินดาวน์ ไม่มีเงินอะไรสักบาทเลย ก็คือซื้อบ้านเนี่ย ขนของเข้าเฉย ๆ เลย ไม่ใช่เงินตัวเองเลยสักบาท คือน้องคนนี้นี่มันทำให้หมดเลย จำชื่อไม่ได้ว่ามันชื่ออะไร อยู่เชียงใหม่เหมือนกันนะ บ้านพี่เล็กเข้าสำนักงานใหญ่ที่กสิกรนู่นเลย รัชโยธิน นู่นแหละ พี่เล็กไปทำเรื่องนู่นแหละ

อิม ก็เลยเนี่ยก็เลยอยู่มาถึงปัจจุบันนี้ อาชีพนี้มันก็เลี้ยงตัวเองได้ ถามว่ามันเป็นอาชีพที่ไม่มีเกียรติ ไม่มีศักดิ์ศรี แต่มันทำให้เรามีทุกอย่าง มีทั้งบ้าน มีทั้งรถ จากที่ว่าเด็กบ้านนอกที่ไม่มีอะไรเลย ไปเกาะ เมื่อไรจะเป็นเจ้าของร้านวะ เมื่อไรจะได้เรียนวะ โอ้ จะอยากมี อยากจะเป็นนี่นู่นนี่นั่น คือความฝันของเราแหละ ก็เลยกลายเป็นจริงทุกวันนี้ ทุกวันนี้พี่เล็กนะ เหมือนกับเราไปอยู่กับร้านหลาย ๆ ร้านมา เค้าจะแบ่งนะ พนักงานนู่นนี่นั่น ต้องยังงี้ ๆ แต่ทุกวันนี้พี่เล็กไม่คิดอย่างนั้นนะ ใครมาอยู่กับพี่เล็ก พี่เล็กคิดว่าเป็นเพื่อนร่วมอาชีพ ทุกอย่างเราจะให้สิทธิเค้า แล้วตั้งแต่ยุคโควิดมานี้ สมัยก่อนเค้าจะจ้างประกันเงินเดือน สมมุติช่างมีฝีมือ ประกันเงินเดือน 12,000 ค่าคอมมิชชั่นจากเคมี จะได้เคมี อบไอน้ำ ตัด ทำสีอีก 10% แต่ตั้งแต่ยุคโควิดมานี้ก็คือร้อยละ 35 ไม่มีเงินเดือน ทุกร้านตัดเหมือนกันหมดเลย เป็นเปอร์เซ็นต์ คือคุณทำมากคุณได้มาก คุณทำน้อยคุณได้น้อย ไม่งั้นเราก็ต้องมานั่งแบกภาระไง คือมีงั้นทำไมทำมีงั้นมานั่งอยู่มีงั้นได้ 12,000 ละ ค่าประกันเงินเดือนใช่ไหม มันก็จะไม่กระตือรือร้น ฉะนั้นเดี๋ยวนี้เค้าจะไม่จ้างแบบนั้น คือทุกอย่าง 35% แต่ถ้าเคมี เราก็จะหักค่าเคมีหัวละ 200 เราก็จะพอมีกำไร

ที่พี่เล็กมีทุกวันนี้ะ เพราะอาชีพนี้ จริง ๆ ใครจะมาแบบอาชีพเสริมสวยนี้ แบบมันเวลาไปยื่นแบงค์ไหนเค้าคิดว่าเป็นรายได้ที่ไม่แน่นอนไง คือทำธุรกรรมกับแบงค์กับอะไรเนี่ย มันจะไม่ค่อยมีอันนี้ หารู้ไม่ว่าอาชีพนี้แหละ หากินจนนู่นแหละ

หมดแรงนุ่นแหละ จริง ๆ ทุกวันนี้ล่ะพี่เล็กลืมตาอ้าปากได้เพราะอาชีพนี้แหละ เพราะเราก็เรายังคิดเลยนะเนาะ ก็ยังคิดอยู่นะว่า เบสท์ถ้าแม่วันนึงถ้าแม่ทำไม่ไหวแล้ว เบสท์มาต่ออะ น้องเบสท์หะสละผมตั้งแต่ 5 ขวบ หัวยังไม่พ้นเตียงเลย สอนมันสระหัวแม่เนี่ย ทุกวันนี้มันสระได้อยู่นะ แต่มันยังถือได้ถืออะไรไม่ถนัด แต่นางบอกว่าเทอมสองนางจะมาช่วย เพราะตอนนี้ยังไม่มีช่าง แม่ทำคนเดียว

Q2 กลับมาตรงเกี่ยวกับครอบครัวพี่เล็กนิดนึงนะคะว่า ตอนที่พี่เล็กมาอยู่ หมายถึงว่าตอนออกจากเชียงรายมา คำว่าอย่างไรบ้าง ครอบครัวที่เชียงรายอะคะ คำเป็นห่วง คำยังงัยบ้าง

โอ พ่อพี่เล็กนี่นะ ตาม ตอนนั้นล่ะ พี่เล็กออกมาไปอยู่เซ็นทรัลลาดสวนแก้ว คิดดูเค้าไม่ให้ญาติไปอะไรไปเนอะ ห้างนู่นขนาดนั้นก็คือพ่อพี่เล็กไปตามหาพี่เล็ก คือตอนนั้นเรายัง กำลังย้ายไปอยู่เชียงใหม่ พ่อพี่เล็กนะหอบ อะไรนะถั่วแปบ ถั่วแปบ ใส่ถุงไปจะไปให้ลูกกิน นั่งรถจากเชียงรายเข้าเชียงใหม่ ไปตามหาพี่เล็ก เซ็นทรัลลาดสวนแก้ว ให้เค้าประกาศหา เค้าไปไปเนอะ ใครใครเค้าก็ถามว่า พนักงาน PC ที่ชื่อ นางสาว ปาลจิรา ชมชื่น อยู่แผนกไหนญาติมาหา อ่า ญาติคุณพ่อ มาตามหา ให้มาหาหน้าห้างตรงลิโศกประชาสัมพันธ์ด่วน พี่นี่นะหน้าชาหมดแล้วตาย ตายล่ะอย่างนี้ พ่อหอบกระเป๋านึงใบ หัวถั่วแปบ และอยากเอาไปให้ลูกกิน โอ้ยพ่อก็คือแกอยากรู้ว่าเรา เราเป็นลูกคนเล็กมาอยู่ มันเป็นเรื่องไรเงิง เออ ถ้าพ่อก็คือเห็นแล้ว พ่อก็สบายใจ ที่แวะไปหาพี่นั้นก็คือจะไปกรุงเทพฯ จะไปหาพี่ชาย แต่ว่าห่วงนะ ห่วงว่าลูกมาอยู่เชียงใหม่ เอะจะอยู่ยังไงจะกินยังงัย ทำงานเป็นยังงัย พอแกไปรู้ไปเห็นว่าพี่เล็กอยู่ในห้าง เอะแต่งตัวสวยนุ่นนี่นั่น หอเราก็ชี้ให้ดูว่าเราหอยู่ที่นี่ ตรงที่สะพานช้างเผือก เอะอะไรนะดินดอยสุเทพ ที่มันมีต้นสูกี้ ต้นตราภักดิ์สูกี้อะไรนะ เอะพี่เล็กอยู่หอนั่นแหละ นะพ่อเราก็คือเลย บอกพ่อว่าเค้าไม่ให้มานะ มันกฎระเบียบเยอะนะ ไม่เป็นไรพ่อก็คือมาเห็นแล้ว เอะแล้วแกก็นั่งสองแถวกลับไปเอาเซตไปติดตัวรถมากรุงเทพฯ พ่อนะ แล้วเสร็จแล้วพ่อพี่เล็กอยู่เชียงใหม่

เสร็จปั๊บเนาะ พี่เล็กย้ายเข้ากรุงเทพฯ ก็ตามมา ตอนนั้นพี่เล็กมาฝึกอยู่ที่บริษัทที่สี่พระยา มาอยู่หอพักเราก็คือว่าพ่อ อย่าพึ่งรีบมานะ เพราะว่ามันเป็นหอพักหญิง แล้วลูกยังอยู่ไม่เป็นที่เป็นทาง ถ้าลูกอยู่เป็นที่เป็นทางก่อนพ่อค่อยมา ทีนี้แกก็เราอยู่ที่ไหนเราก็จะบอกไป พ่อแกเคยมาหาที่กรุงเทพฯ มาหาที่หอพักที่บางขุนนนท์หนึ่งครั้ง พ่อนะเวลามากกรุงเทพฯ พี่ชายพี่อยู่มหาชัยเนาะ อยู่ปทุม ส่วนมากแกจะมามหาชัย ก็จะไม่โทรบอก มาหาพ่อที่มหาชัยนี่นะ วันหยุดพี่ก็จะนั่งสมัยก่อนนั่งรถไฟหัวลำโพงอะไปหาพ่อ นั่นแหละไปหาพ่อ พ่อพี่นะตามไปทุกที่ไปอยู่ไหนก็ตามไป แกเป็นห่วงอะเนาะ ณ ปัจจุบันนี้ก็ตามมาอยู่ด้วย โอ้ยระหกระเหิน ไปที่ไหนพ่อก็ไปหิ้วกระเป๋าตามหาลูกสาว อยู่เป็นยังงัยกินเป็นยังงัย เพราะพี่เล็กเป็นลูกคนเล็กพ่อจะห่วง พี่ชายจะบอกว่า ที่ลูกคนอื่นและไม่ใช่ห่วง ห่วงแต่น้องคนเล็กนะ ไปไหนก็ตามหาแต่ มัน อ้าวก็น้องมันยังเด็กอยู่ อิมพามาแต่งงาน ก็เนี่ยก็กลับไปอยู่บ้าน ก็อยู่เนี่ยอยู่แถว ๆ เนี่ย ก็จนถึงปัจจุบันเนี่ย

Q3 แล้วแม่ล่ะคะ

แม่พี่เล็กเค้าใจใหญ่ ไม่ตาม แม่อยู่บ้าน แม่อยู่บ้านแม่ไม่เคยตามเลย แม่อึ้ง นางใจใหญ่ ไปตามหาทำไม รู้อยู่มั่นโตแล้ว อิมเดียวถึงเวลามันก็กลับเอง แล้วพี่เล็กเนี่ยจะเป็นคนที่ว่า สามเดือนโบนัสพี่เล็กออก พี่เล็กก็จะซื้ออะไร ชื้อทอง ให้

พ่อสองสลึงให้แม่ สองสลึง พ่อสามเดือนนี้ออกค่านี้ออก พี่เล็กก็จะซื้อเป็นทอง แบ่งพ่อกับแม่แล้วก็จะส่งเป็นอาทิตย์ ตั้งคั่นนะ พ่อสมัยก่อนเนอะ มันก็เยอะเนาะ พ่อ 1,000 แม่ 1,000 ส่งเป็นอาทิตย์เลยนะ ส่งส่งให้เขา อย่างบ้านพี่เล็กเนี่ย ไม่มีอะไรพี่เล็กซื้อให้หมดเลย อย่างพี่ชายเค้าทำบ้านใช้ไหม อย่างเงินเดือนพี่เล็กออกปั๊บ พ่อพี่เล็ก พี่เล็กเปลี่ยนทีวี ขาวดำเป็นสี เปลี่ยนรถมอเตอร์ไซด์ รถมอเตอร์ไซด์พ่อขับคริสตัล สมัยนั้นคริสตัลของพี่ที่ขับไปเรียน ก็ ๆ ปีพี่เล็กก็ซื้อ รถมอเตอร์ไซด์ให้ใหม่ ทีวีดูเย็นคือขาวของในบ้านนะ เงินเดือนพี่เล็กออกปั๊บ พี่เล็กซื้อหมดเลย ชุบน้ำแข็งที่บ้าน ที่อะไรที่ว่าเราเคยทุกข์เคยลำบาก เราไม่มี พี่เล็กซื้อใส่หมด พ่อแม่พี่เล็กนี่ทองเส้นใหญ่ สมัยก่อนมีหมด นั่นแหละ

แล้วก็ตั้งแต่เรามีชีวิตครอบครัว มันก็เลยเปลี่ยนไปเนอะ อีกไม่พอชีวิตครอบครัวมาแตกแยก มันก็เลยเนี่ย จนถึงทุกวันนี้ เราก็มีอาชีพนี้แหละ ที่ได้เลี้ยงให้ ลูกมีความรู้ มีอะไรได้เรียนดีกินดี อยู่ดีคือมันถือเงินทุกวันใจ ใจใหม่อย่างของพี่เล็กเนี่ย แต่เราต้องเก็บให้เป็น ส่วนไหนจ่ายอะไร ส่วนไหนต้องเก็บ ส่วนไหนค่าบ้าน ส่วนไหนค่าส่งรถ เราต้องเก็บอันไหน อย่างน้องเบสท์เนี่ย ทุกวันนี้พี่เล็กให้ค่ากิน มันวันละ 200 ก็จะโอนสมัยก่อนเนี่ย พ่อเค้าจะโอนเป็นอาทิตย์ พ่อเค้าโอนอาทิตย์ละ 2,500 พี่เล็กจะโอนอาทิตย์ละ 500 ตอนเนี่ยคือพ่อเค้าไม่มีรายได้ พ่อเค้าไม่มีรายได้แล้ว ก็จะตกมาอยู่ที่พี่เล็ก เมื่อก่อนก็คือค่าเทอมลูก ก็จะแบ่งกันคนละครึ่ง เค้าครึ่งเราครึ่ง ค่ากินอะไร ต่ออาทิตย์ค่าหอ ค่าอะไรเนี่ยก็ เนี่ยพี่เล็กให้อาทิตย์ละ 500 พ่อให้อาทิตย์ละ 2,500 อาทิตย์หนึ่ง 3,000 เดือนนี้มีก็อาทิตย์ลูกจะต้องเก็บเอง ค่าหอ เท่าไหร่ค่าน้ำค่าไฟ ค่ากินบริหารเอง แต่ถ้าในที่เราให้เนี่ย มันมีนอกเหนือจะต้องซื้อสี่ ซ้อนนู่นซ้อนนั้น ขอเพิ่มให้ แต่ตอนเนี่ยเป็นภาระของพี่เล็กหมดเลย แต่เราก็ให้ค่ากิน ค่าเทอม ตอนนี้อีกก็ไปทำงาน หาค่าเทอมเดียวขาดเหลือเท่าไหร่ พี่เล็กก็เติมให้ ค่ากินของลูกต้องให้ ต้องให้วันละ 200

Q4 คำอุปสรรคศิลปะมันก็แพงนะ

ก็ตอนที่เรียนหนัก ๆ ก็จะถูกใจจะดูใจว่า เออที่ไหนมันลด น้องเบสท์มันก็จะบอกว่าแม่ สี่ห้าห้ามันไปลดอยู่ แถวเจเจมอลล์ก็จะนั่งรถไปสองคนลูก ไปซื้อ ซื้อที่มันลดราคา ที่ไหนมันลด นั่งรถไปซื้อ น้องเบสท์มันจะเช็ค เพราะว่าสี่กระปุกนึงมัน 350 น้องส้ม ถ้า 12 สี่ละจะเป็นเงินเท่าไร ฉะนั้นต้องไปซื้อที่เค้าจัดรายการ ซื้อที่จัดรายการแม่สี่ ตรงนี้หนูขาดมันจัดรายการตรงนี้ ปีทองปีทองอะไรของมันเป็นนะ อ่าตรงนั้นมันลดเท่าไรลูก หนูขาดสี่สี่สี่นี้ อ่าเราก็โอนตั้งค้ำไป อ่ามันก็นั่งรถไปซื้อเองคนเดียว นะต้องซื้อที่มันลด ถ้าซื้อราคาเต็มซื้อไม่ไหวหรอก เนี่ยน้องเบสท์มันก็จะเสิร์ชเอา ที่ไหนถูก สี่ที่ไหนถูกพุงกันอันไหนถูก หนูเนี่ย ยังดี นางก็ยังเซฟช่วยแม่ รู้ว่า ณ ปัจจุบันเนี่ย มันไม่ได้ดีเหมือนเมื่อก่อนไง มันไม่ได้ คือกิจการมันไม่ได้พุงเหมือนก่อนโควิด โอ้ย ก่อนโควิดเนี่ยน้องเอ๋ย ลูกอยากได้อะไรไปเอาสิลูก เกี่ยวกับการเรียนเนี่ยเต็มที่อ่ะ แต่เดี๋ยวนี้นี่หนูคุณะ ที่มันลดนะลูกนะ จะประมาณนั้น แต่ตอนนี้นางทำงานได้นางก็ไม่ค่อยขอเท่าไร ทำงานได้ไม่ค่อยขอ

Q5 พี่เล็กว่าค่าเทอมปัจจุบันนี้แพงไหม

ค่าเทอมไม่แพง แพงค่าอุปกรณ์ ค่าเทอม ณ ปัจจุบันที่น้องเบสท์เรียนก็ประมาณ 5,000 กว่าบาท 6,000 กว่าบาท รวมค่านู่นนี่นั่นแต่มันจะแพงค่าอุปกรณ์ ใจ อุปกรณ์สีนู่นนี่นั่น ของนางอะ จะแพงอุปกรณ์ นู่นต้องซื้อนั่น ซื้อผ้าดิบต้องซื้อเฟรม ต้องซื้อสีต้องซื้อผ้านู่นนี่นั่น อืมก็จะประมาณเนี่ย

Q6 พี่เล็กมีได้กลับเชียงรายบ้างไหมคะ กลับเชียงรายแล้วมันเป็นอย่างไรบ้าง

พี่เล็กกลับทุกปี มีปีนี้แหละไม่ได้กลับ ทุกปีพี่เล็กไปพี่เล็กก็จะไปช่วยน้ำ น้ำพี่เล็กนะเปิดร้านเสริมสวยอยู่ เวลาพี่เล็กไปพี่เล็กก็จะไปช่วย น้ำสาวเนี่ยเค้าก็จะแบบสไลด์โบราณ โบราณของเค้าอะเนาะ แต่เค้าตัดเนี่ยเก่ง เค้าตัดเก่ง แต่มันแตกต่างกันนะ อย่างเค้าตัดหัวละ 200-300 บ้านเรา เราตัดที่นี้เราก็ได้หัวเป็น 1,000-2,000 มันเทียบกันไม่ได้ พี่เล็กก็ไปช่วยเขา ไปช่วย น้ำสาวทำ เนี่ยสองสามวันบางที่เค้าก็มาเรียก เล็กว่าไหมลูกค้าเยอะมาช่วยหน่อยดิ เราก็ไปช่วยสระช่วยได้

แล้วก็ข้างกรุงเทพฯ กับข้างต่างจังหวัด ฝีมือมันจะต่างกันนะ อย่างน้ำพี่เล็กเนี่ยก็จะบ้าน ๆ ไตร่หมาก็ไม่อยู่ อะไรรอยางเนี่ยแหละ จะต้องพึ่งตัวหนีบยังไม่อยู่เลย แต่เราเนี่ยจะไปทำให้เขา แต่เรื่องตัดนี้สู้ไม่ได้เลยนะ เรื่องตัดแกนเล็ก ๆ เนี่ยสู้ไม่ได้เลย มันไม่ค่อยมีใช้ไหมเทคโนโลยี เพราะว่ากรุงเทพฯ มันไปไกลแล้วนะ เดี่ยวเนี่ยใช้มัยเนี่ย แกนญี่ปุ่น ญี่ปุ่น ข้างบ้านนอกรู้จักไหมไม่รู้จัก ตัดไม่เป็นแต่ เราเนี่ยมันไปถึงไหนแล้วแกนโปเต้ แกนญี่ปุ่น ใช้ไหมเดี่ยวเนี่ย มันเราก็ต้องเรียนไปเรื่อยเรื่อย ก็คือพี่เล็กกลับไปบ้าน ก็ปีละครั้ง อ้าแต่ก่อนแม่อยู่แม่มีชีวิตอยู่ กลับปีละสองครั้ง สงกรานต์บ้านเรา กับสิ้นปีเนอะ ตอนนี้อยู่แม่ไม่อยู่แล้วก็กลับ ก็กลับแค่สงกรานต์อย่างเดียว ก็ไปรดน้ำคำหัวผู้หลักผู้ใหญ่ ญาติเรายังมีเนี่ยเนาะ ตามประเพณีบ้านเราเนี่ยเนอะ คำหัวก็ต้องไปทุกปีนั่นแหละ

Q7 แล้วพี่เล็กเคยเล่าให้ฟังว่าตอนนั้นนี่คือกลับไปบ้านแล้วทุบบ้านซะ ตอนนั้นเพราะอะไรนะคะ

บ้านพี่เล็กนะทุบบ้านใช้ไหม บ้านหลังใหญ่เกิน แล้วข้างบนมันเป็นไม้ ข้างล่างมันเป็นปูน แล้วบ้านพี่เล็กนะมีเสาตกน้ำมันอยู่ต้นนี้ พี่เล็กกลัว เราก็ไปแล้วรู้สึกว๊า พอมแม่เราเสีย แล้วบ้านเรานะ ชอบเอารูปคนตายเนาะ ปู่ย่าตายายนะติดเรียงตามฝาบ้านเนี่ยะ แล้วเรากลัวผีใช้ไหม แล้วไปบ้านนอกอะ ทุบสองทุบก็ปิดไฟแล้ว ปิดไฟกันหมดแล้วแล้วเราจะไปทางไหน มีดก็มีด จะซื้อมอเตอร์ไซด์ออกบ้านก็เสียกัน กลัว ขับรถยนต์ก็กลัวใครนั่งข้างหลัง เอ้อ พี่เล็กไปบ้านพี่เล็กไม่เคยปิดไฟเลยนะ พี่เล็กกลัว ก็ไปก็เปิดไฟ

พอพ่อยกบ้านให้เนาะ มันหลังใหญ่เกินไป แล้วอย่างเราไปเห็น อันนั้นก็ของแม่เราเคยอยู่ อันนี้ก็แม่เราเคยอยู่ที่นั่น มันมันมีความรู้สึกว๊าไม่ไหวแล้ว พอยกให้พี่เล็กปั๊บ พี่เล็กบอกว่า พี่เล็กบ้านมันก็ปลวกกินใช้ไหม ก็เลยขอทุบ ขอทุบแล้วก็สร้างหลังเล็ก ๆ แต่สร้างไม่เสร็จถึงวันนั้นก่อน พี่เล็กก็เลยทุบ แต่ก็เหลือความทรงจำไว้ เออเนี่ยแปลงผักแปลงดอกไม้แม่เราเนาะ

อันนี้ต้นสะเดาแม่แรนอะ อันนี้ต้นมะม่วง ก็คือยังเก็บไว้อยู่ แผลงดอกไม้แก็กยังเอาไว้อยู่แต่บ้านนะ คือมันหลังใหญ่เกิน เป็นบ้านโบราณ คือเวลามันไม่มีคนอยู่นะน้องส้ม มันน่ากลัวนะ ทบเลยดีกว่า พี่เล็กก็เลยทุบละ ก็จะทำหลังเล็ก ๆ แต่พี่ชาย นะทำแล้ว ทำขึ้นหลังหนึ่งแล้ว แต่พี่เล็กนะทำแล้วแต่ยังไม่เสร็จก็ทิ้งไว้นั่นก่อน เวลาไปก็ไปนอนบ้านพี่สาวอีก หลังหนึ่ง ก็เวลาแฟนไปก็ไปนอนโรงแรมเอา แต่ว่าบ้านเรานะบรรพบุรุษเราทิ้งไว้ ก็ยังทิ้งไว้นั่นแต่พี่เล็กยังไม่เสร็จ เพราะเรามีภาระอยู่นะ ถ้าวันหนึ่งเงินเราเหลือ บ้านนอกเราทำหลังไม้ใหญ่สักสามสี่แสนก็พอได้อยู่ ถึงทำไว้ก็ไม่มีคนอยู่ พี่ชายทำก็ทิ้งไว้นั่นแหละ ไม่มีคนอยู่ เพราะพี่ชายไปอยู่อีกหมู่บ้านหนึ่ง อาทิตย์หนึ่งก็กลับมาดูบ้าน มาเก็บมากกว่าสวนของพี่เล็ก ก็พี่เล็กก็สร้างไว้แต่ก็มันไม่เสร็จก็ทิ้งไว้นั่นก่อน รอมันเสร็จก็ดี ๆ อะไรดี ๆ ค่อยกลับไปทำ นานนานก็กลับไปดูทีหนึ่งนั่นแหละ แต่อนาคตก็เหมือนที่พี่เล็กว่านั่นแหละ บ้านให้น้องเบสท์ถ้าน้องเบสท์ได้ทำงาน พี่เล็กก็จะขอลูกซื้อคอนโดสักห้องหนึ่ง ก็จะดีกว่าเนอะ

Q8 ตอนนั้นพี่เล็กเล่าให้ฟังอีกอย่างนึง ที่ว่าเอตอนนั้นเราที่พี่เล็กตอนนั้นกำลังบูม ๆ เศรษฐกิจดีแล้วก็ว่าอยากไปปรับพ่อกับแม่มาอยู่ด้วย เกิดอะไรขึ้นคะพี่ช่วงนั้น

ก็นี่แหละตอนแรกว่าจะไปปรับพ่อกับแม่มาอยู่ด้วยแม่พี่ป่วยไง แม่พี่ป่วย ก็เลยพ่อกับแม่เสีย ก็เลยมารับพี่ขึ้นมาอยู่ด้วย ณ ปัจจุบันและแล้วก็เลยซื้อบ้านหลังปัจจุบันนี้ไง ซื้อให้พ่อ เรานึกถึงว่าแม่เราเสียไปแล้ว เรานะกำลังไปได้ด้วยดี ก็ได้สัญญากับแม่ไว้เนาะว่า ถ้าแม่ตาย แม่เค้าไว้สั่งด้วยว่า ถ้าแม่เป็นอะไรไปเอาพ่อไปอยู่ด้วยนะ เสร็จแล้วตอนแรกพ่อก็ไม่ยอมมา ตอนแม่ตายใหม่ใหม่ พี่เล็กก็ยังไปทำห้องเล็กบ้านพี่สาวให้พ่ออยู่ แล้วก็เออแก็บบอกว่าแก็งหา แก็งหาคิดถึงแม่ พี่เล็กก็เลยเอาแก็งขึ้นมาอยู่ด้วย

เอามาอยู่แรก ๆ ก็เอามาอยู่ในร้านเสริมสวย พี่เล็กเช่าห้องอยู่ให้พ่อกับแม่ร้าน ทำห้องเล็ก ๆ เข้ามา เอ มันร้านเสริมสวยผู้ชายอยู่ก็ไม่เหมาะเนาะ พ่อเราด้วยลูกค้าเข้าเข้าออกออก พี่เล็กก็เลยไปเช่าบ้าน ไปเช่าบ้านเป็นหลังพาพ่อไปอยู่ แล้วก็พี่ชายตงงานก็เอาพี่ชายมาอยู่ด้วย ก็เริ่มทำธุรกิจร้านอาหารเนี่ยแหละ จ้างพี่ชายเป็นก๊วกแล้วพ่ออยู่ด้วย จะได้ไม่เหงา พ่ออยู่ได้มาซักปีสองปีเราก็คมีความรู้สึก ว่า รู้สึกว่าเช่าบ้านเดือนเป็นหมื่น ถ้าเรามีบ้านให้พ่อนะมันก็คงจะดีนะ ก็เลยเริ่มก็เลยลองกู้ซื้อบ้านดู ขับรถพาพ่อติดรถไปเนอะ โครงการนี้ไม่ชอบ โครงการนี้ไม่ชอบ ไม่เอา จนมาได้หลังปัจจุบันเนี่ย เค้าจะเอาหลังเนี่ย ก็เลยทำเรื่องกู้ก็เลยได้หลังนี้ ก็เลยมาอยู่จนถึงปัจจุบันนี้แหละ

Q9 แล้วบ้าน บ้านในความหมายของพี่เล็กคืออะไรคะ อะไรที่ทำให้พี่เล็กคิดถึงบ้าน (ที่เชียงราย)

มันเป็นความทรงจำตอนเรายังเล็ก มันเป็นบ้านเกิดเรา ที่เราจะไม่สามารถ ที่ว่าแผ่นดินผืนเนี่ย จังหวัดเชียงรายเนี่ย บ้านเกิดของเราเราจะ ลืมถิ่นเกิดไม่ได้ เหมือนกับน้องส้มคิดเหมือนกับพี่เล็กไหมละ แผ่นดินเกิดเราเกิดมาจากจังหวัดไหน เราต้องกลับไปกราบแผ่นดินเกิด วันหนึ่งเรามีความรู้สึกว่า ชีวิตเราไม่ได้ขึ้นนูนนี้นั่น เราต้องกลับไปกราบพระแม่ธรณีบ้านเกิดเรา ไปกราบเท้าพ่อขุนมังราย เราเป็นลูกท่านนะ ขอพลังใจขอพลังให้เรากลับมาได้สู้ แต่ถามว่า ที่พี่เล็กชาติถึงเราจะมาบ้าน อยู่กรุงเทพฯ นูนนี้นั่น แต่ทุกปีเราต้องกลับไปบ้านเกิดของเรา เพราะแผ่นดินผืนนี้มาจากน้ำพักน้ำแรง

พ่อกับแม่เรา สมัยก่อนงานเท่าไร 400 ที่ที่บ้านพี่เล็กปัจจุบันเนี่ย พ่อกับแม่ซื้อมา 400 บาท สมัยก่อน แล้วสมัยนี้ก็แสนเข้าไปแล้ว ถามว่าพี่เล็กจะขายไหมไม่ขาย เราจะเอาไว้เป็น สมมุติว่าพี่เล็กดิรัยวาย พี่เล็กก็ไปปลูกไว้ เราก็จะทำได้เป็นอนุสรณ์พ่อกับแม่เราว่า ตรงเนี่ย เป็นบ้านเกิดพ่อกับแม่เรา ลูกหลานคนไหนตกทุกข์ได้ยาก ก็มาอยู่ ไปอยู่ไปดูแลให้

แต่ถามว่าพี่เล็กจะขายไหมไม่ขาย ไม่ขาย เพราะบรรพบุรุษเราอยู่ที่นี้ เราเกิดมาจากนี้ ความทรงจำนี้ก็มีที่ชาติ อ่า เราก็ไม่ลืมว่าถิ่นเกิดเรามาจากไหน อะไรยังงี้ พี่เล็กไม่ลืมกลับ เพราะญาติพี่น้องเรายังมีอยู่ เอาพ่อกลับ อย่างป็นี่พ่อกับพี่ก็กลับ สนุก ไปเที่ยวน้ำตก ไปเที่ยวไปล่องแพพ่อกับพี่ เขาว่าไปเที่ยวน้ำตก ก็คงไปปีละครั้งเนาะ ปีละครั้งแต่ว่า บ้านเรายังจ้างคนพี่ชายก็ยังดูแลให้อยู่ ไปถางหญ้าถางอะไรให้ รดน้ำต้นไม้ต้นไม้มันให้แม่อยู่ เราก็ต้องไปไหว้ผีทุกปีอยู่แล้ว ไข่ม้อยไปไหว้กระดูกแม่ทุกปีอยู่แล้ว

Q10 เหมือนที่บอกว่าคือเราพร้อมแล้วแต่แม่ก็...

เมื่อเราพร้อมแม่ก็ไม่อยู่แล้ว แม่ไม่ได้อยู่ซะแล้ว...บ้าน

Q11 แล้วบ้านที่เกิดกับบ้านปัจจุบันเนี่ย พี่เล็กรู้สึกว่ามันต่างกันยังไงคะ

อืมความรู้สึกใช้ไหม อันนั้นมันเหมือน ชีวิตเราในวัยเด็กที่มันเหมือน เออเออบางทีเรา คิดเนาะว่า ณ ปัจจุบันเนี่ยเราอยู่กรุงเทพฯ มันคือก้าวขาออกมาที่ใช้เงินแล้ว มันคือการดิ้นรน ดิ้นรนทุกสิ่งทุกอย่าง แต่มันก็จะเป็นสังคมอีกสังคมหนึ่ง บางครั้งเราท้อเราเหนื่อย เราอยากกลับไปบ้าน เราไปนึกถึงวันเก่าเก่า ที่ว่าเราอยู่กระท่อม อยู่หลังคามุง อันนี้ฝนร่ว คือเราไม่ต้องคิดอะไร คือเด็กเล่นน้ำร่อง ฝนตกเล่นน้ำตี้นชายคา อย่างนี้เนอะ เล่นน้ำร่องเหมือนหน้าบ้าน คือมันไม่ต้องคิดอะไรใจคือมัน เราอยากย้อนอดีตว่า ถ้าย้อนเวลาไปได้อยากกลับไปเป็นเด็กบ้านนอกเหมือนเดิม ที่ไร่เดียวสา ที่ไม่ต้อง...ฝนตกฟ้าร้องเก็บมะม่วงเนอะ มะม่วงหล่นลงเนาะ เอาตะกร้าไปด้วยเนอะไล่เก็บมะม่วง หล่นลง เออฝนตกเราก็ก็น่าไปเล่นตี้นชายคาได้นะ มันเป็นความสุขที่ ที่มันย้อนเวลากลับไม่ได้

เหมือนประเทศลาวประเทศเนี่ยเค้าล้าหลังเราประมาณ 30 ปีเนอะ เออก็เนี่ยก็เหมือนว่า เราผ่านตรงนั้นมา ถามว่าอยากกลับไปอยู่บ้านไหม อยาก แต่ถามว่า ณ ปัจจุบันเรากลับไปเราไม่มีใคร อืมมันไม่มีใคร แต่ถามว่าจะเก็บเก็บความทรงจำของเราไว้ไหม แต่ก็ไม่แน่นอนอนาคตข้างหน้าอาจจะกลับไปอยู่บ้าน ลูกประสบความสำเร็จแล้ว เออไป ๆ มา ๆ แต่ว่ามรดกชิ้นนี้พ่อกับแม่ให้ พี่เล็กจะไม่ยกให้ใคร เราก็อาจจะปลูกบ้าน อาจจะซื้อบ้านนี้อวดกันไปตั้งก็ได้ เออเนาะ เอาไว้เออไปไปดูแลไปดูแลเนี่ยแม่เราอยู่ เพราะว่าศาลเจ้าที่บ้านพี่เล็กมันเป็นบ้านเก่า ยังตั้งอยู่ ก็ต้องไปดูแลอยู่ ก็ต้องไปดูแลไปกราบไปไหว้อยู่ เราก็ปีใหม่นี้เราก็ต้องเลี้ยงเหล้าขาว เลี้ยงหัวหมู เนาะ

สมมุติว่าลูก เอลูกใช้ ลูกเราจะแต่งงานก็ให้ต้องบอกผีปู่ย่า ก็ต้อง ถ้าไม่อย่างนั้นผิดผีนะ บ้านเราไม่ได้นะพ่อกับแม่จะป่วย เหมือนพี่เล็กแต่งงานก็ต้องไหว้หัวหมูจะต้องบอกกล่าวคือบรรพบุรุษ อยู่ตรงนั้นก็จะต้องอยู่ตรงนั้น ทุกปีเราจะต้อง

ไปไหว้ สมมุติว่าวงศาคนญาติตระกูลของเรา ใครก็จะแต่งงานก็ต้องไปไหว้ เออฉะนั้น ก็คือมันเหมือนเป็นอนุสรณ์ตรงนั้นไปเลย ต้นมะม่วงก็ยังมีอยู่ สามฤดูออกลูกทุกฤดู เต็มต้น ๆ แต่วามัน...ญาติพี่น้องเค้าก็คนนั้นมาเก็บคนนั้นมาเก็บ เอาไปเออะ คราวบ้านเราไม่มีคนอยู่แล้วไง เออบ้านเชียงรายนะ คนอยู่แล้ว ปิดไว้อย่างนั้นแหละ ของพี่เล็กก็ถามว่าอย่างนั้นแหละ ยังไม่เสร็จ เออบางทีก็อยากกร้อที่ทำไว้นั้นนะ พี่ชายบอกการทำทรงโมเดิร์นให้มันนะ เดี๋ยวยังไถ่

บางทีเราก็คงจะพูดกับผู้พันนะ ป้าซื้อเนื้อคาวนลงไปตั้งเลยไหม แต่บางทีเนื้อคาวนก็สอง 300,000 แต่ถ้าเราทำต่อตรงนั้น มันก็ราคาเดียวกัน หรือว่าจะทำเป็นตัวแอลคนละห้อง ละห้อง ละห้องใช้ไหมพี่ยังครบ 5 คน ก็คนละห้อง ละห้องไป ใครไปก็อยู่ห้องใครห้องมัน บางทีก็อยากจะปลูกเป็นห้องแถวไปอย่างงั้นะ ห้องใครห้องมันห้องน้ำในตัวใครของใครของมัน บางทีก็อยากจะปลูกแบบนั้นนะ แต่ว่าก็เออเอาไว้นั้นก่อน ไวนั้นก่อน นั่นมันคือไว้คิดอีกที ว่าเราจะปลูกแบบไหน แต่พี่เล็กก็ตั้งโครงสร้างอะไรไว้หมด ก็ได้แต่เห็นดูโครง ดูบ้านเก่าแก่ก็ยังดูนึกถึงแม่นั่งตรงนี้แม่อยู่ตรงนี้ อะไรอย่างเงี้ยก็ยังมียังอยู่ อืม มันอยู่ในใจเรา

Q12 ในอนาคตที่พี่เล็กเล่าให้น้องฟังนะ ก็คือเหมือนที่พี่เล็กเล่าไว้ก็ยังไม่แน่นอน อาจจะกลับไปอยู่เชียงรายหรือยังไถ่ยังไม่แนเลย

ยังไม่แนเลย ต้องดูอีกที

Q13 แล้วก็อันนี้ถามในเรื่องเกี่ยวกับเรื่องความเชื่อของคนเหนืออย่างเราเนี่ยะ เราก็จะมีความเชื่อเรื่องผม พี่เล็กคิดยังเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องผมของเรา ของคนเหนือที่แบบเรื่องขวัญด้วยอะไรอย่างนี้ละคะ พี่เล็กคิดอย่างไรบ้าง

ก็อย่างเด็กเกิดใหม่บ้านเรา จะต้องโกนผมไฟใช้ไหม มันเป็นแบบประเพณี มันก็ต้องโกนไม่งั้นผมจริงจะไม่ขึ้นใช้ไหม ก็ต้องโกนใส่ใบบัว ใช้ไหม อืมฉะนั้นละ ผมเราเนี่ย สมัยบ้านเราเนอะแต่ก่อนเนี่ย ถ้าตัดผมเค้าจะเก็บไว้ใช้ไหม เค้าจะเก็บไว้ เค้าจะเก็บไว้อย่างเราเนี่ย เราก็จะเก็บผมไว้อย่างผมพ่อผมแม่ บางทีเราตัดใช้ไหม เราก็จะเก็บใส่ถุงไว้ใช้ไหม อย่างแม่พี่เสียพี่ก็แอบตัดเส้นผมไว้ ตัดเส้นผมไว้ ตัดเส้นผมไว้ สมัยก่อนนี้ถ้าคนแก่บ้านเราเนอะ ถ้าเป็นสาว ๆ เค้าก็จะไว้ยาวผมสวย ผมสลวยไว้ถักปอง ถักเปียใช้ไหม อย่างคนแก่ พอเราแก่มา ก็จะต้องตัดเป็นทรงเสียสั้น ใช้ไหมคนแก่บ้านเราอะสังเกตไหม จะตัดผมเสียเป็นทรง

ก็ถ้าปีใหม่บ้านเราก็จะมี โอ้โหงานตัดผมนี้มาเพียบ ตัดผม โกรกผม สีมผม เนี่ยรายได้จะดีใช้ไหม ก็ ณ ปัจจุบันนี้ก็ยังเหมือนกัน ก็คือถ้าใกล้เทศกาลใกล้อะไรเนี่ย คือร้านทำผมจะได้เงินก็คือ ตัด ยืด ทำสี มันก็ยังได้อยู่ อาอย่างอย่างบ้านเราเนี่ย คือก็คือชีวิตประจำวันเนี่ยถ้าคนไม่ออกไปทำงาน รายได้มันก็น้อยไถ่ ถ้าเราเปิดร้านอยู่บ้านเราใช้ไหมมันก็ได้แค่พอกินพอใช้ เศรษฐกิจพอเพียง แต่ที่เราเข้ามาเปิดที่กรุงเทพฯ เนี่ย คือมันเป็นอาชีพที่สร้างรายได้สร้างความเจริญรุ่งเรืองเป็นอาชีพที่เราต้องมี สร้างไถ่ให้เราเพราะว่า สมมุติว่าผมแค่เนี่ยสระใครบ้านนอก 50 บาท ใช้ไหม สระใครกรุงเทพฯ 150-200 อย่างเช่นผมน้องส้มเนี่ย สระใครหนีบถ้าอยู่เชียงราย ก็จะประมาณร้อยไถ่ อยู่กรุงเทพฯ สระใครหนีบ 300

รายได้มันแตกต่างกันไง อาสมมุติว่าเราอยู่บ้านเรา เก็บผักเก็บไม้ไผ่หรือกิน หนูนั่น เราอยู่บ้านเราจ่ายเงินวันละไม่ถึง 300 แต่เราอยู่กรุงเทพฯ เราไม่ใช้แบบนั้น ไหนจะค่าเช่าร้าน อยู่บ้านเราเราได้เช่าร้านไหม เราไม่ได้เช่า ไฟเราก็ใช้ไฟบ้าน ร้านเสริมสวยเราก็เปิดที่บ้าน ค่าใช้จ่ายมันก็ไม่มีไง แต่ถ้าที่กรุงเทพฯ ไหนจะค่าเช่าร้าน ไหนจะค่าน้ำ ไหนจะค่าไฟ ไหนจะค่าช่าง เราต้องคิดถึงสองเท่าสามเท่า จะต้องหารออกมาแล้วว่า อย่างผมพี่เล็กเนี่ย สระไคร์หนีบ 200 สระไคร์ธรรมชาติ 150 อย่างของน้องส้มเนี่ย สระไคร์ธรรมชาติ 200 หนีบด้วย 300 เพราะอะไรรายได้มันแตกต่างกัน ใช้ไหม อย่างยี่ดเนี่ยของน้องส้ม ก็ประมาณ 3,000 ถ้ายี่ดอยู่เชียงรายได้ 800-900 ทำเหนื่อยแทบตาย 800-900

คือมันต่างกันไง คือมันต่างกัน ฉะนั้นถ้าเราจะมองหอนาคตที่ดี เป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้เรา เราก็ต้องอยู่สถานที่แบบนี้ อยู่กรุงเทพฯ แต่ถ้าเราคิดว่าเรากลับไปอยู่ เราไปอยู่ชีวิตพอเพียง ไม่ต้องไม่มีหนี้ไม่มีสิน อยู่แบบไอ้เนี่ยเราก็สามารถเปิดได้ เปิดได้ในหมู่บ้านเราในปากซอยบ้านเรา ในตลาดบ้านเรา หรือว่าถ้าอยากถืบตัวเองอีกหน่อยเราก็ไปเปิดในเมือง แต่ถามว่า รายได้เนี่ยะต่างจังหวัดกับเมืองหลวงมันก็ต่างกันอยู่แล้วไงค่าใช้จ่ายเนี่ย แต่ว่า อยู่ต่างจังหวัดมันก็พอเพียงตามอัธยาศัย ตามที่รายได้จะ คนอย่างคนบ้านนอกอะ อย่างคนในหมู่บ้านเราก็จะทำผม ก็ตอนเทศกาล จะออกจะไปงานแต่ง ก็มา มาสละมาไคร้ชะ จะไปงานบวชก็มาสละไคร้ชะ ปีใหม่มาตัดผมชะครั้งนึงเงี้ยะใช้ไหม

แต่ว่าถ้าอยู่กรุงเทพฯ หรือว่าถ้าเราอยู่ในตัวเมือง คนจะต้องทำงาน ทุกคนไม่อย่างสละผมอยู่แล้ว ทุกคนต้องการความสบายมีเงินหน่อย เศรษฐกิจดีสละไคร้ร้านดีกว่า ใช้ไหม นอนสบายสละไคร้ร้านดีกว่า แต่ว่าต่างจังหวัดนี่คือรายได้เค้ามีแค่นี้ เค้าจะมาสละไคร้ทุกวันมันก็ได้ ใช้ไหมก็คือได้แค่วัน 200-300 400-500 พอกินแต่ถ้าเปิดเข้ามาในเมือง อีกนิดมันก็จะได้ วันประมาณ 1,000-2,000 ซึ่งมันแตกต่างกับที่เราเปิดที่นี่ คือกรุงเทพฯ อะ 1,000-2,000 นี่คือเจียบ เจียบมันต้องเทศกาลเนี่ย มีวัน 20,000-30,000 มีวันซั่มซั่มมา 4,000 5,000 3,000 รายได้มันต่างกัน มันไม่เหมือนกัน อันนั้นเราก็เลือกที่จะอยู่ เลือกที่จะอันนี้จะใช้จะกิน เออสมมุติว่าวันเนี่ย พี่เล็กทำผมได้ 5,000 พี่เล็กจะต้องแยกละ ค่างวดบ้านเท่าไร ค่างวดรถเท่าไร ที่เหลือเราจะใช้อะไร เราจะซื้ออะไร ก็จะต้องอีกอย่างนึง

ณ ปัจจุบันเนี่ย คือรายได้มันไม่ใช้แบบนั้นแล้วไง ตอนนี้รายได้ก็ลดลง ครั้งต่อครั้ง เราก็ต้องมาบริหารจัดการใหม่ว่า เราจะใช้แบบไหน อะไรยังงี้ ก็ต้องอะไรที่มันไม่จำเป็นนะ เราก็ลดลงแต่ก่อนหรือเดินห้างหรือกระเป๋าใบ 3,000-4,000 อยากได้ซั่ม ลัยลิน (LYN) ลด ซั่ม แต่ตอนนี้ เออเดี๋ยวดูก่อน เดี่ยวดูก่อนมันจำเป็นไหม เนี่ยเออว่าเราจะต้องจ่ายค่าอะไรก่อน อย่างนั้นใช้ไหม เมื่อก่อนอยู่บ้านนอก ใส่รองเท้าแตะตราดาวคู่เท่าไร อืมใช้ไหม เดี่ยวนี้ใครใส่บ้างรองเท้าแตะตราดาวน้อยที่จะเห็น ใช้ไหมมันเหมือนจะกลายเป็นของสะสมไปแล้ว รองเท้าอะใช้ไหม มัน มันบางครั้งพี่เล็กก็คิดนะ เออจะแต่งซั่มกาแฟเพราะว่าสิ้นเดือนนี้ใช้ไหมจะต้องเอาเคาน์เตอร์ถ้วยเตี้ยมา จะแต่งซั่มกาแฟเป็นบ้าน ๆ ให้นึกถึงบ้าน ๆ เราแบบ เอาดั่งเมมาโซว์ เนาะเอามาม่าข้างน้อย เนาะเอามาโซว์ให้มันเหมือนโบราณโบราณ นึกถึงเนาะ เอาซั่มเอาโซมา ก็อยากจะทำแต่ที่นี้ พื้นที่ร้านเรามันเล็กใจ มันจืดยาก

Q14 แล้วที่แต่งร้านตอนนี้ ที่พี่เล็กเอาโคม พี่เล็กคิดอะไรอยู่คะ

สัญลักษณ์บ้านเราไง สัญลักษณ์เหนือใจ ให้เป็นจุดเด่นเมื่อลูกค้าเข้ามาเนี่ย ขึ้นเหนือโคมไฟเนี่ยมันมาจาก บรรพบุรุษเรา มาจากที่ว่ามีงานบุญงานวัด งานอะไรบ้านเรา โคมไฟสวยงามในวัด ตุงก็คือเค้าจะปักใช้ไหม เค้าจะปักตั้งแต่มีงานบุญ เค้าจะปักตั้งแต่ ประเพณีวัดเนาะ ในหมู่บ้านให้รู้ว่ามีงาน มันเป็นสัญลักษณ์ของบ้านเราไง ตุงหรือ โคมไฟหรือ อะไรที่เป็น สัญลักษณ์บ้านเราก็คือ เราแต่งร้านให้รู้ว่าเป็น เนี่ย ฉันทคือคนเหนือ ฉันทมาจากเมืองเหนือ ของหน้าร้านฉันทไม่ว่าจะเป็นตัวเลข จะเป็นอะไรฉันทจะต้อง มีลายไทย คือมันสัญลักษณ์บ้านเรา ภาคเหนือจะต้องมี ลายไทย ต้องมี อะไรนะ จั่ว อะไรที่อำ กา แล กาแลให้รู้เลยว่ากาแลเนี่ยมาจากภาคเหนือ เราก็คต้องวาดอันนี้นิดอันนั้นหน่อย นี่มันเป็นกาแลอะไรที่เมือง ๆ เนาะ ฝา พนักบ้าง อะไรเนี่ยให้สื่อถึงว่า เรามันคือคนเหนือ คือใครเข้ามาจะถามเลย พี่อยู่จังหวัดอะไรอะ เชียงรายเจ้า เต็มปาก จะ ประมาณนั้นต้องสื่อ

จบการสัมภาษณ์